

kylän jälki

sirpa kukka

Meissä näkyy lapsuus ja se kulttuuri josta olemme tulleet. Se näkyy tavassamme olla, vaieta, kiertää asioita, jättää sanomatta ja silti ymmärtää.

Puhumattomuuskin on ollut joskus tapa selvitä.

Sirpa Kukka

Kylän jälki

romaani

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b § ("tekstin- ja tiedonlouhinta") mukaisesti on kielletty.

© 2026 Sirpa Kukka

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie
12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi
Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-5369-9

Luku 1

*Minä näin sen, metsän
laidassa. Luulin että se oli varjo.
Sitten kuulin äänen.*

Aamu oli edennyt päivää kohti hiljalleen, vain ajatukset seuranani. Vapaa päivä. Voisin vaikka ulkoilla.

Kurkistin ikkunasta, sade rummutti peltikattoja niin tiheänä, että ulkoilu ei houkuttanut.

Koko taivas oli harmaa ja raskas, kuin se olisi vajonnut lähelle talojen kattoja. Tunsin puristuksen rinnassani ja minua hieman huimasi.

Riensin avaamaan ikkunan. Hengitin sateen raikastamaa ilmaa sisään ja suljin silmäni.

Helpotus tuli hitaasti, aaltolina. Tämä ei ollut ensimmäinen kerta.

Se oli kulkenut mukanani vuosia. En muistanut milloin tämä oli alkanut toistumaan kehossani.

Lapsena elimme päivän kerrallaan. Myöhemmin ymmärsin, että jokin oli jäänyt kehooni muistuttamaan. Kuljin kuin sumussa, pystymättä nimeämään sitä, mikä puristi rintaa. Siitä alkoi etsiminen, halusin saada vastauksia.

Muut tiesivät mitä piti sanoa, seurasin perässä, hymyilin ja nyökkäsin oikeissa kohdissa. Säännöt, tavat, sanat – ne eivät tarttuneet minuun. Aivan kuin olisin tullut paikalle kesken kaiken. Kehossani painoi jokin.

Kävin terapiassa vuosien ajan. Keskustelimme siitä, minkä pystyisimme selittämään hiljaisuudella, äidin jännityksellä tai lapsuuden yksinäisyydellä. Vaikka purimme kerroksia, mikään ei ollut juuri se, joka painoi rintalastan alla öisin kun heräsin kesken unen.

Unessani olin nähnyt metsän. En lapsuuden pihaa tai kotikylän tuttuja maisemia, vaan

tiheän kuusikon, jonka varjossa seisoi joku. Seisoin hänen vierellään, mutta en pystynyt liikuttamaan kättäni.

Mitä keho yritti muistaa, mutta mieli ei antanut. Oli tunne että en ole kokonainen.

Olen istunut tämän saman ikkunan ääressä vuosia. Kahvi kupissani jäähtyy hitaasti, en enää lämmitä sitä.

Katselen katuvalon valaisemaa tyhjää risteystä. Ihmiset tulevat ja menevät.

Minulla on nimi, osoite. Olen ollut töissä, saanut palkkaa, maksanut laskut. Silti jokin minussa on pysynyt irrallisena – kuin mieli olisi ripustettu liian ohueen lankaan.

Oltuani kahdeksantoista kävin tapaamassa lääkäriä. Hän kertoi että mitään vikaa ei ole. Kehossani ei ollut, mutta jokin muu viestitti mielessäni. Vuosien mittaan opin elämään sen kanssa, tai esittämään.

Ihmissuhteet jäivät ohueksi – kuin olisin katsonut kaikkea lasin läpi. Rakastin, tai ainakin yritin, mutta jotain puuttui aina.

Läheisyydessä jokin käänsi katseen pois ennen kuin sain tartuttua.

Kivien päälle kaatunut puu. Tuoksut, jotka putkahtivat esiin milloin mistäkin aiheuttaen pahaa oloa. Piirros, jonka löysin vanhan päiväkirjan välistä. Jokin, jonka muistin, mutta josta en saanut kiinni. Oliko ollut unta vaiko muisto jostain, minkä olin nähnyt? Miksi ne herättivät minussa tunteen mistä en saanut kiinni? Ajatus alkoi kiertää kehää.

Mitä jos lapsuudessa tapahtui jotain, mitä en koskaan saanut tietää – tai jonka unohdin, koska oli pakko? Ymmärsin että mieli voi suojautua sulkemalla pois ikäviä asioita. Niitä ei voi kuitenkaan kokonaan ohittaa: ne ilmoittavat olemassaolostaan kuin varoitusvalo. Äiti oli kuollut, en saanut enää mahdollisuutta kysyä. Hautajaisten jälkeen veljet hävisivät kukin omaan suuntaansa.

Tila jäi tyhjilleen vuosia sitten, muutimme kaupunkiin työn ja opiskelun perässä.

Pohdittiin, kuka meistä kävisi tarkastamassa rakennukset.

Mietin hetken ja sanoin kyllä – halusin palata muistelemaan lapsuuttani.

Ryhdyin pakkaamaan tavaroita: vaatteita, elintarvikkeita. Ostin kaikenlaista mitä ajattelin tarvitsevani.

Olin valmis lähtemään.

Luku 2

Ajoin koko matkan pysähtymättä. Katselin tuttuja maisemia auton ikkunasta. Tunsin tutun tunteen vatsan pohjassa kun ajoin mäkiä ylös ja toisen alas. Se oli lapsena ollut hauskaa, naurahdin muistoilleni.

Ajattelin kylää, elämää siellä silloin, mitä niiltä ajoilta vielä muistin. Isästä ei ollut muistoja, vain tarinoita – hän oli kuollut, kun olin kahden kuukauden. Vaaria en ollut koskaan nähnyt. Tila oli ollut äidin ja mummun vastuulla niin kauan kuin muistin. Kaksi naista, paljon työtä.

Huomasin ajautuneeni syvälle muistoihin. Niissä oli lämpöä, mutta ne painoivat rintaa. Jokin, jota en saanut enää takaisin. Kyynel vierähti usein silmiini. Kaipasin heitä kovasti. Mietin ääniä, joita kuulin metsästä, äitiä kuinka hän istui jakkaralla, tuijotti uuniin missä tuli vielä loimusi luoden varjoja hänen kasvoihinsa.

Muistot vetävät minua taaksepäin, mutta elämä vaatii katsomaan eteenpäin.

On aika ottaa selvää, mitä nuo vuodet jättivät minuun. Kuinka minusta tuli minä.

Tila tuli näkyviin mutkan takaa. Sama hiekkatie, oja, portti joka oli jo kallellaan.

En muistanut kylän ääntä ennen kuin kuulin sen taas. Se tuli sumun läpi kuin huuto, vaikka kukaan ei puhunut. Seisoin portilla ja tiesin, että jos astun sisään – pääsenkö pois.

Nousin autosta ja jäin seisomaan pihalle.

Kaikki oli paikoillaan, mutta silti mikään ei ollut ennallaan. Tuuli oli tyyntynyt. Olin yksin, talo seiso i hiljaa kuin kuuntelisi. Haistelin ilmaa, se tuoksui raikkaalta. Katselin ympärilläni: vaaroja, tunturi häämötti kauempana, kuinka jylhinä ne piirtyivät sinistä taivasta vasten. Maisema oli kaunis vaikka se olikin jollain lailla karu.

Navetan seinässä, sammaleen ja rapistuneen punamaalin keskellä, roikkui yhä vanha metallikoukku. Samanlainen johon joskus sidot-

tiin luokki tai riimu. Katsoin sitä pitkään. Ihan kuin aika olisi pysähtynyt siihen kohtaan. Kävelin sisälle navettaan. Siellä oli tyhjää, mutta tuoksui yhä lehmältä ja kuivuneelta rehulta.

Saatoin melkein kuulla astioiden kolinan, lehmien hiljaisen mylvinnän, lypsämisen äänet, jotka kerran täyttivät koko navetan. Jäin siihen hetkeksi ja hengitin tuoksua.

Mielessäni siirryin menneeseen aikaan, jolloin työ ja arki täyttivät päivät.

Äiti ja mummu olivat jo kiiruhtamassa navettaan aamuisiin askareisiin. Katselin heidän hahmojaan – vanhat kumisaappaat jaloissa, huivi tiukasti pään ympäri kiedottuna.

He jakoivat arjen keskenään, luottaen toisiinsa.

Lehmät mylvivät hiljaa parsissaan. Jakkara oli vedetty viereen, otsa nojasi lehmän lämpimään kylkeen. Sormet liikkuivat automaattisesti, kauan sitten opittua rataa, maito suihkusi sankoon tasaisena, ripeänä rytminä.

Välillä kuului jutustelua ja naurua. Lehmät kääntelivät päätään lypsäänsä kohti, ne huiskivat hännällään karpäsiä selästään. Omena, Perho ja minun oma lehmäni, Sieviki – pieni, pilkullinen ja kiltti – tuijottivat suurin silmin. Mummu lorautti lämmintä maitoa suoraan Sievikin utareesta sinikukkaiseen emalimukiini. Se oli ollut syntymäpäivälahja äidiltäni.

Muistellessani näin heidät mielessäni juuri tällaisina: samat vaatteet päällä, työn touhussa, tulossa tai menossa. Tyytyväisyys paistoi heidän kasvoiltaan vaikka joskus näin myös huolien varjon viivähtävän. Elämä ei ollut aina ongelmaton. He olivat kuitenkin mukautuneet tähän elämään, tällä tilalla, tällä kylällä.

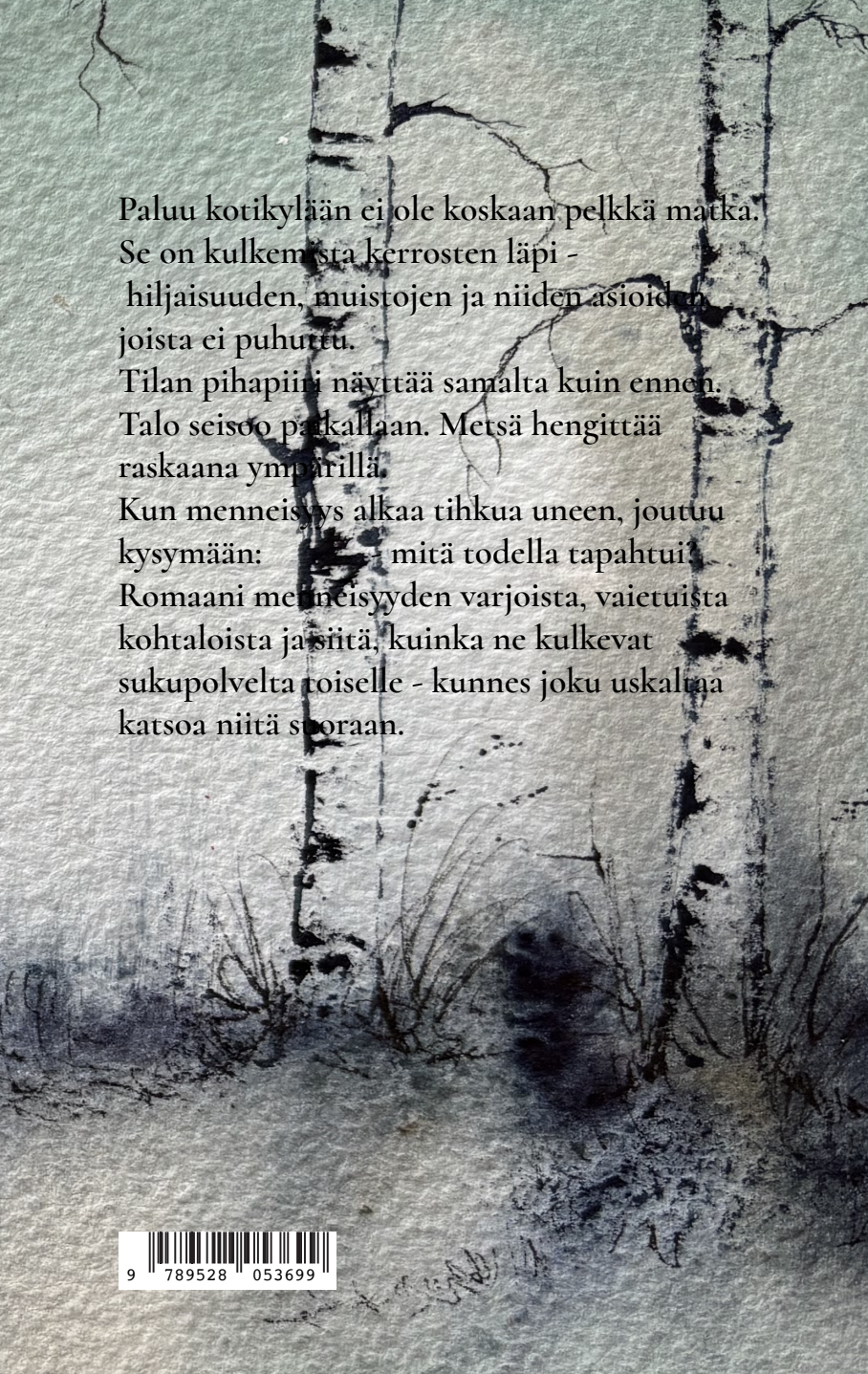
Veljeni leikkivät normaaliin tapaansa heinäladon ylisillä, seuranaan mielikuvitusystävänsä Helle ja Sollo. He rakensivat majoja ja kävivät sotaa näkymättömiä vihollisia vastaan. Minä seurasin usein kauempaa, astu-

matta heidän maailmaansa. Yritin nähdä Hellen ja Sollon niin kuin he, mutta katseeni löysi vain tyhjää ilmaa. Tuntui kuin metsän tarinat olisivat heränneet eloon heidän kauttaan.

Aikuiset varoittivat meitä metsistä. Siellä ei saanut kulkea yksin, ei ainakaan syvemmälle kuin mistä silmä vielä näki kotipihaan. Metsä näyttäytyi tummana ja levottomana, aivan kuin se olisi katsonut takaisin.

Palasin pihalle ja kävelin tallin viereen. Se oli romahtanut takaa. Ovi näytti olevan lukossa mutta lopulta se antoi periksi. Tallin hämärä, se tuttu haju, oli yhä ilmassa. Pekka oli rouskuttanut kaurojaan parressaan.

Meidän hyväluontoinen, vanha hevosemme. Sen suuret silmät katsoivat aina lempeästi. Kesällä se kulki pellolla äidin ja mummun kanssa, talvella savotassa vetämässä raskaita tukkeja pakkaslumen viiltäessä kintereitä. Iltaisin se sai palata talliin lämpimien raanujen alle.

Paluu kotikylään ei ole koskaan pelkkä matka.
Se on kulkemista kerrosten läpi -
hiljaisuuden, muistojen ja niiden asioiden
joista ei puhuttu.

Tilan pihapiiri näyttää samalta kuin ennen.
Talo seisoo paikallaan. Metsä hengittää
raskaana ympärillä.

Kun menneisyys alkaa tihkua uneen, joutuu
kysymään: - mitä todella tapahtui?

Romaani menneisyyden varjoista, vaietuista
kohtaloista ja siitä, kuinka ne kulkevat
sukupolvelta toiselle - kunnes joku uskaltaa
katsoa niitä suoraan.